

## **Формування фінансово-ресурсного забезпечення реалізації механізмів розвитку підприємництва**

Мета дослідження – наукове обґрунтування особливостей формування фінансово-ресурсного забезпечення реалізації механізмів розвитку підприємництва. З урахуванням визначеної мети в роботі поставлено та виконано такі завдання: визначено концептуальні особливості функціонування підприємництва, показано його місце й роль у системі розвитку регіональної економіки; встановлено пріоритетні напрями розвитку внутрішнього ринку регіону та механізми регуляторної політики їх забезпечення. В основу методології й теоретичної основи дослідження покладено теорії економічного зростання, інституціоналізму, перехідних економічних систем. Рекомендації з удосконалення макроекономічних умов реалізації механізмів розвитку підприємництва можуть використовуватись органами центральної та регіональної влади в контексті розробки та реалізації стратегій соціально-економічного розвитку регіонів; у процесі реалізації системи заходів щодо активізації розвитку підприємництва. Комплексне поєднання й застосування всіх інструментів і засобів формування фінансово-ресурсного забезпечення розвитку підприємств на внутрішньому ринку покликано належною мірою підтримати та стимулювати всіх її суб'єктів до реалізації заходів формування якісного та структурно-збалансованого їх розвитку в Закарпатській області. Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних підходів і прикладних рекомендацій щодо формування фінансово-ресурсного забезпечення реалізації механізмів розвитку підприємництва. Доцільно розглядати два сценарії розвитку підприємництва, відповідно до яких може формуватися як різний склад, обсяги, так і структура її фінансово-ресурсного забезпечення. Перший – інерційний. Другий – інноваційний та більш перспективний, проте потребує комплексного підходу до формування фінансово-ресурсного забезпечення з розширеним бюджетним інвестуванням, підготовкою до реалізації перспективних фінансово-інвестиційних проектів для бізнесу, залученням інвестицій населення, активною суспільно-психологічною підтримкою.

**Ключові слова:** підприємництво, підприємство, внутрішній ринок, регуляторна політика, розвиток.

**Постановка наукової проблеми та її значення.** У сучасних складних соціально-економічних умовах, за політичної та фінансової криз, які характерні практично для всіх регіонів нашої держави, чи не найскладнішою є проблема залучення в бізнес інвестиційного ресурсу. Це підтверджується наявним на сьогодні інвестиційним спадом, у т. ч. в Закарпатській області. Отже, усе більшої актуальності в межах регіональної регуляторної політики набуває завдання щодо надання максимальної допомоги тим проектам, які вже реалізуються, збереження та нарощення потоків капіталу в малий бізнес, який функціонує на внутрішньому ринку області, підтримки інвестиційних програм і проектів, зорієнтованих на підвищення продуктивності праці та ефективне використання ресурсів.

**Аналіз досліджень цієї проблеми.** Питанням розвитку підприємництва приділено багато уваги в працях вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема О. Амоші, З. Варналія, М. Войнаренка, З. Герасимчук, В. Геєця, Ю. Гладкого, А. Гранберга, М. Долішнього, В. Куценко, Л. Ліпич, В. Мікловди, В. Точиліна, М. Фашевського, Л. Чернюк, А. Чистобаєва, М. Чумаченка, А. Чухно та ін. Попри значні напрацювання вчених, залишається не визначеними ще багато проблем, пов'язаних із підприємницькою діяльністю в сучасних нестабільних ринкових умовах.

**Мета статті** – дослідження особливостей формування фінансово-ресурсного забезпечення реалізації механізмів розвитку підприємництва.

**Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів дослідження.** Один із найскладніших аспектів реалізації ефективних механізмів розвитку підприємництва – ідентифікація джерел та безпосереднє залучення фінансово-інвестиційного й ресурсного забезпечення. Значна частина хороших ідей так і залишається не реалізованою через відсутність або недостатність коштів

на їх упровадження. Відтак, по-перше, потрібно шукати альтернативні джерела ресурсного забезпечення. По-друге, доречною може стати послідовність заходів, що реалізовуватимуться (наприклад на поточному етапі – виключно організаційні чи менш затратні; надалі, у міру покращення в системі державних фінансів, – більш комплексні та витратні). По-третє, важливо застосувати весь комплекс підтримки регіональної політики – від фінансової до суспільно-психологічної.

З урахуванням сучасного стану кризи й складності прогнозування її термінів уважаємо за доцільне розглядати два сценарії розвитку регіональної регуляторної політики, відповідно до яких можуть формуватися як різний склад, обсяги, так і структура її фінансово-ресурсного забезпечення.

Перший – інерційний, коли регіональною та місцевою владою реалізуються розроблені заходи й пропозиції в межах запропонованих механізмів та інструментів регуляторної політики розвитку підприємництва, але при цьому залучаються здебільшого доступні ресурси (земельні ділянки й державне та комунальне нерухоме майно, виробничий потенціал області, трудові ресурси), обсяги їх фінансування залишаються помірними (у межах наявних бюджетних можливостей), а активність із залучення зовнішніх ресурсів – низькою. Цей сценарій також передбачає збереження відомих структурних характеристик функціонування внутрішнього ринку, без чіткої та виваженої маркетингової позиції в головних його сегментах – ринках споживчих товарів і послуг, капіталу та фінансів, праці, інновацій тощо.

Звичайно, що такий підхід менш перспективний, адже значною мірою стосується протекціоністської політики без проведення необхідної для досягнення високої конкурентоспроможності модернізації. Але в період кризи та браку ресурсів, на нашу думку, він може реалізуватися. Головний чинник, який при цьому визначає потенціал зростання підприємництва і його ролі в соціально-економічному розвитку територій, – це зростання головних ринків – темпи відновлення споживчого ринку, нарощування промислового та сільськогосподарського виробництв, збільшення обсягів будівельних робіт і надання транспортних послуг. На нашу думку, реалізація інерційного сценарію здатна зберегти позитивні темпи розвитку на етапі виходу підприємництва Закарпатської області із соціально-економічної кризи. Але ми також переконані, що в довгостроковій перспективі високі показники зростання практично неможливо забезпечити без інтенсивного розвитку й створення умов для системної модернізації внутрішнього ринку регіону, заміни морально та фізично «старих» основних засобів і технологій торгівлі, сфери послуг та місцевого виробництва.

Відповідно, другий сценарій стосується масштабного залучення фінансів і ресурсів для активних й усеохопних структурних реформ на внутрішньому ринку регіону, якісної зміни та диверсифікації економічних відносин, що відбуваються в його межах, задля зміцнення конкурентоспроможності суб'єктів та ринку загалом. Отже, для інноваційного сценарію розвитку підприємництва регіону (та реалізації з цією метою відповідної регіональної регуляторної політики) визначимо такі характеристики, як проведення масштабної технологічної модернізації, корпоративної та торгової перебудови ринків, формування нових галузей і сфер внутрішнього ринку, зміна структури внутрішнього ринку в напрямі збільшення обсягів виробництва й споживання місцевих товарів та послуг, придбання якісної й безпечної продукції, розширення зайнятості та забезпечення високої якості обслуговування покупців і споживачів, збільшення в структурі виробництва та товарообороту товарів із високим рівнем доданої вартості, покращення фінансово-інвестиційного забезпечення процесів, які розвиваються на внутрішньому ринку регіону. Це, на наше переконання, забезпечить більш високий потенціал соціально-економічного розвитку внутрішнього ринку Закарпатської області в довгостроковій перспективі, а також дасть змогу трансформувати його в систему з вищою стійкістю до внутрішніх і зовнішніх викликів та коливань кон'юнктури.

Додамо, що життєздатність внутрішнього ринку регіону за інноваційного сценарію сприятиме й підтримці галузевої спеціалізації, тобто видів економічної діяльності, які мають високу стійкість до кон'юнктурних коливань, зокрема ритейлу та сектору споживчих і соціальних послуг, АПК, легкої й переробної промисловості, туризму, будівельного сектору, тощо. Але зростання в цих секторах

можливе лише після переходу на нову технологічну платформу, радикального підвищення ефективності та продуктивності праці, формування сильної маркетингової позиції й об'єднання зусиль і ресурсів у кластери.

Важливо також зазначити, що одним із головних чинників, які забезпечують реалізацію цього сценарію, є висока якість інтелектуально-кадрового капіталу та наявність сучасних кваліфікацій і компетенцій серед управлінського персоналу, представників влади й на внутрішньому ринку праці. Ризики цього активного (інноваційного) сценарію, звичайно, суттєві та зумовлені складністю й тривалістю процесів технологічної модернізації внутрішнього ринку Закарпатської області та його сегментів і секторів. Своєчасну імплементацію інноваційного типу розвитку також стримують недостатньо високий рівень якості людського капіталу, відсутність підготовлених інвестиційних площадок, нерозвиненість інноваційної інфраструктури тощо. Усунення цих перешкод важливо передбачити на ранніх етапах реалізації регіональної регуляторної політики в аналізованій сфері.

Порівняльну характеристику інерційного й інноваційного сценаріїв регіональної регуляторної політики розвитку внутрішнього ринку регіону наведено в табл. 1. Як можемо простежити, регіональні та місцеві органи влади можуть і надалі реалізовувати інерційний сценарій розвитку внутрішнього ринку регіону й такий підхід також має свої переваги та очікувані успіхи. Утім, очевидно, що інноваційний сценарій має значно більші переваги, суттєво вищий потенціал зростання та комплексний і системний вплив на важливі параметри соціально-економічного розвитку області та її територій. Водночас інноваційний сценарій потребує значно більшого ресурсу як інвестиційного, фінансового, так і організаційного. Залучити повною мірою кошти лише з регіонального й місцевих бюджетів, на наше переконання, неможливо. Саме тому тут потрібен комплексний підхід із формуванням відповідного фінансового та іншого забезпечення, передусім із таких джерел, як розширене бюджетне інвестування, підготовка до реалізації перспективних фінансово-інвестиційних проектів і вкладення, фінансів бізнесу; залучення інвестицій населення, активна суспільно-психологічна підтримка.

Отже, найбільш перспективним (з огляду на якісний соціально-економічний розвиток) є інноваційний сценарій розвитку внутрішнього ринку, хоча він і потребує більших фінансових вкладень та організаційних заходів, у т. ч. проведення спеціалізованої інвестиційної політики й залучення капітальних інвестицій у проекти трансформування системи внутрішнього ринку та його структури, мобілізації бюджетних і позабюджетних ресурсів (на впровадження сучасних стандартів управління в регіональних та місцевих профільних органах влади, бізнесі, системі професійної освіти тощо), створення нових ефективних центрів регіонального розвитку, а також синхронізації планів покращення діяльності всіх суб'єктів розвитку територій.

*Таблиця 1*

**Порівняльний аналіз сценаріїв регіональної регуляторної політики розвитку внутрішнього ринку Закарпатської області та підходів до формування її фінансово-ресурсного забезпечення**

<b>Характеристики</b>	<b>Інерційний сценарій</b>	<b>Інноваційний сценарій</b>
Базовий процес	Максимальна капіталізація наявних ресурсів, можливостей та потенціалу функціонування й розвитку	Технологічна модернізація та диверсифікація внутрішнього ринку за рахунок інтеграції, зміни структури й підсилення «точок» розвитку
Головні чинники реалізації сценарію	Незначне зростання окремих сегментів споживчого ринку; реалізація регіональної протекціоністської політики захисту ринків; збереження головних факторів виробництва; збереження корпоративної структури; відсутність значних інвестиційних проектів	Упровадження інвестиційних процесів і поява нових динамічно зростаючих галузей та секторів внутрішнього ринку; зміна характеру економічного зростання в умовах його сповільнення (підвищення технологічності, економічності й ефективності); реалізація кластерної політики, наявність ефективного малого та середнього бізнесу

Споживчі послуги та їх інфраструктура	Посилення дисбалансів споживчої та соціальної інфраструктур; зростання бюджетної мережі й державних витрат	Перехід системи споживчих і соціальних послуг на результативне управління й фінансування; розвиток нових форм надання послуг, підвищення їхньої якості
Ринок праці	Зростання ринку праці в сегменті початкової й середньої освіти; модернізація системи початкової та середньої професійної освіти	Модернізація вищого та середнього професійного навчання; реформування й створення конкурентоспроможних робочих місць
Інфраструктурна забезпеченість	Нарощування інфраструктурних обмежень; дефіцит торгово-виробничих площадок; модернізація дорожньо-транспортної та сервісної інфраструктур	Модернізація комунікаційних мереж; формування сучасної торговельної, виробничої, технологічної та інноваційної інфраструктур
Ризики реалізації сценаріїв	Сповільнення темпів зростання внутрішнього ринку; зниження конкурентоспроможності місцевого виробничого й торговельного бізнесу; нарощування диференціацій та диспропорцій розвитку; посилення навантаження на регіональний та місцеві бюджети	Висока потреба в ресурсах для реалізації стратегічних і поточних планів; організаційні ускладнення; масштабність проектів
Підходи до формування фінансово-ресурсного забезпечення	Залучення обмеженого фінансового забезпечення з центрального й місцевих бюджетів; пошук альтернативних ресурсів із фондів міжнародної фінансової допомоги, громадських та інших зацікавлених сторін	Комплексний підхід із розширеним бюджетним інвестуванням; підготовка до реалізації перспективних фінансово-інвестиційних проектів для бізнесу; залучення інвестицій населення; інноваційні підходи до формування фінансово-інвестиційного забезпечення активна суспільно-психологічна підтримка

\*Джерело. *Сформовано автором.*

Додамо також, що фінансово-ресурсне забезпечення розвитку внутрішнього ринку Закарпатської області потрібне й для виконання таких завдань на споживчому ринку товарів і послуг (найбільший сегмент внутрішнього ринку області), як реалізація кластерної політики, формування й підтримка бренду області, розробка регіональної системи стандартів якості для продовольчих товарів і споживчих послуг, нарощування виробничих потужностей та збільшення обсягів продажу товарів місцевого виробництва з високим рівнем доданої вартості, розвиток логістики й формування транспортно-логістичних схем, проведення регіональних і міжнародних семінарів із питань продовольчої безпеки та безпеки розвитку внутрішнього споживчого ринку.

Виходячи з наведених вище міркувань і завдань, що потребують виконання, представимо на рис. 1 комплексну сукупність фінансово-ресурсного забезпечення реалізації регіональної політики розвитку внутрішнього ринку Закарпатської області.

Незважаючи на пряме бюджетне фінансування заходів регіональної регуляторної політики розвитку внутрішнього ринку, потрібно якомога активніше застосовувати альтернативні способи фінансової та ресурсної підтримки його суб'єктів.

Серед таких інструментів можна виокремити державно-приватне партнерство, яке широко застосовується на внутрішньому ринку економічно розвинених держав у сферах будівництва й експлуатації інфраструктури, логістичних мереж, транспорту, інноваційної діяльності, а також охорони здоров'я, соціальних послуг, підготовки та перепідготовки кадрів.

Уважаємо, що в системі фінансово-ресурсного забезпечення регіональної регуляторної політики важливу роль відведено організаційно-інтеграційній підтримці. Реалізація владою заходів у цьому напрямі дає змогу з витратою незначного бюджетного ресурсу організувати й створити площадки, на яких розвиватиметься конкурентоспроможний місцевий малий, а в подальшому – середній та великий бізнес.

Ідеться про регіональну політику, зорієнтовану на створення міжфункціональних і міжгалузевих кластерів або інших форм об'єднання виробничо-господарських та фінансово-економічних інтересів суб'єктів, які виконують діяльність на внутрішньому ринку області. Відомо, що кластерна політика – основоформувальна сфера щодо забезпечення довгострокової конкурентоспроможності територій, реалізації їхнього природно-ресурсного та економічного потенціалу.

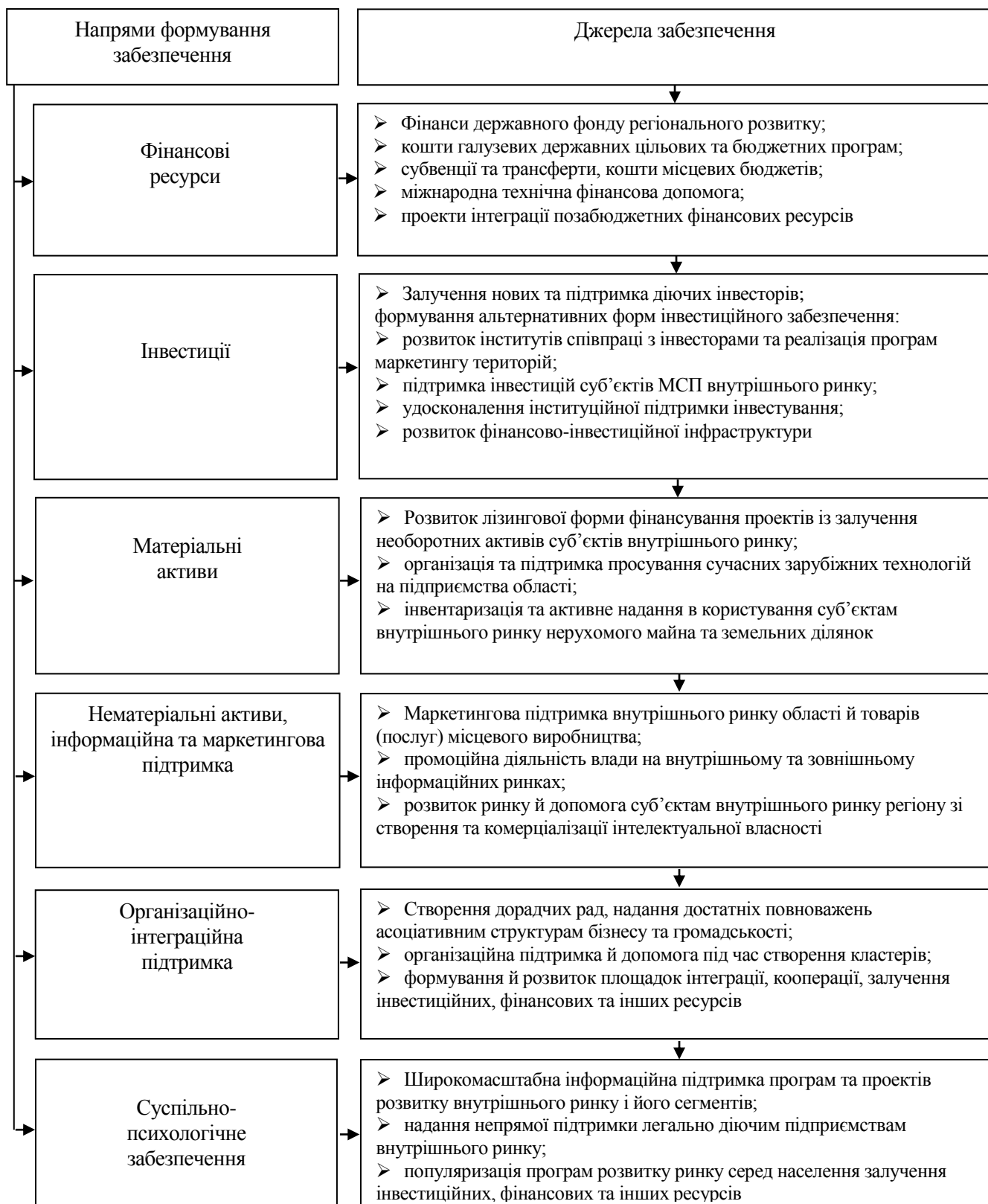


Рис. 1. Сукупність елементів фінансово-ресурсного забезпечення регіональної регуляторної політики розвитку внутрішнього ринку Закарпатської області

\*Джерело. Розроблено автором на основі аналізу даних [1–4].

Основні інструменти кластерної політики визначаються, виходячи з виокремлення декількох видів економічної діяльності, секторів чи сфер економіки з різним рівнем і потенціалом кластерування, значенням для внутрішнього ринку регіону, наявністю факторів виробництва, масштабу ринків, на яких реалізують діяльність суб'єкти господарювання – потенційні учасники кластерів, прогноною динамікою розвитку ринків збуту.

Визначимо для Закарпатської області такі типи сегментів внутрішнього ринку з метою кластерування:

1) сектори з високим рівнем кластерної взаємодії, зростаючим ринком, але які не є базовими для економіки області. Це, зокрема, туристичний комплекс, уключно з готельно-ресторанною інфраструктурою, окремі сегменти виробничого комплексу (АПК, переробна промисловість);

2) сектори із середнім рівнем щільності комунікацій усередині кластеру, які, проте, мають важливе значення для внутрішнього ринку області й середній потенціал його зростання. Це, наприклад, транспортний комплекс, будівельний сектор та виробництво будівельних матеріалів, окремі сектори АПК;

3) сектори з низьким рівнем і потенціалом кластеризації, які, утім, мають важливе значення для внутрішнього ринку Закарпатської області. Сюди, передусім, відносять житлово-комунальні послуги та енергетичний комплекс регіону;

4) сектори з низьким потенціалом кластеризації, які мають критичне значення для внутрішнього ринку Закарпатської області. На нашу думку, це головні та найбільш конкурентоспроможні (у подальшому) галузі промисловості області.

На наше переконання, організаційна й ресурсна підтримка створення та розвитку кластерів – найбільш інноваційний та перспективний на сьогодні (передусім, через критичну обмеженість місцевих бюджетів) спосіб надання владою ресурсної підтримки головним секторам внутрішнього ринку регіону. Це сприяє об'єднанню зусиль, посиленню конкурентних позицій, отриманню суттєвих економічних синергетичних ефектів, зростанню інвестиційної привабливості вже не відокремлених підприємств, а цілісних майнових комплексів. Ми вважаємо, що такі суб'єкти господарювання переходять із класу джерел залучення фінансово-інвестиційних ресурсів на напрями їх укладення й використання.

Наголосимо й на тому, що в стратегічній перспективі потрібно фокусувати увагу на зв'язку інвестиційного забезпечення та інноваційного розвитку як найбільш перспективного плану формування якісних параметрів функціонування внутрішнього ринку Закарпатської області. Відтак більшу частину зусиль доцільно скерувати на залучення інвестицій саме в нові сектори з інноваційним ухилом (Інтернет- та інформаційні комунікації в секторі споживчих послуг та торгівлі, альтернативна енергетика, біотехнології й технології здорового способу життя, туризм і креативні індустрії тощо). На наш погляд, головними завданнями регіональних і місцевих органів влади, досягнення яких забезпечить достатнє залучення інвестиційного ресурсу для розвитку внутрішнього ринку, мають стати:

– розвиток інститутів співробітництва з інвесторами й реалізація програми маркетингового розвитку внутрішнього ринку та територій Закарпатської області;

– підтримка інвестиційних проектів малих і середніх суб'єктів господарювання внутрішнього ринку області;

– удосконалення інституційного забезпечення підтримки інвестиційної діяльності на внутрішньому ринку Закарпатської області;

– розвиток фінансової інфраструктури та сприяння розширенню програм кредитування бізнесу на внутрішньому ринку Закарпатської області;

– розвиток сучасної виробничої та торгово-сервісної інфраструктури як із метою підтримки базових секторів і сегментів внутрішнього ринку, так і для створення умов формування нових напрямів та спеціалізацій.

Отже, на нашу думку, комплексне поєднання й застосування всіх інструментів і засобів формування фінансово-ресурсного забезпечення регіональної регуляторної політики розвитку внутрішнього ринку покликане належною мірою підтримати та стимулювати всіх її суб'єктів до реалізації заходів формування якісного й структурно збалансованого його розвитку в Закарпатській області.

**Висновки й перспективи подальших досліджень.** Одним із найскладніших аспектів реалізації регіональними органами влади ефективної політики є ідентифікація джерел та безпосереднє залучення фінансово-інвестиційного й ресурсного забезпечення. Виходячи із сучасного стану кризи та складності прогнозування її термінів, доведено доцільність розгляду двох сценаріїв розвитку регіональної регуляторної політики, відповідно до яких можуть формуватися різний склад, обсяги й структура її фінансово-ресурсного забезпечення. Перший – інерційний, другий – інноваційний та більш перспективний, проте потребує комплексного підходу до формування фінансово-ресурсного забезпечення з розширеним бюджетним інвестуванням, підготовкою до реалізації перспективних фінансово-інвестиційних проектів для бізнесу, залученням інвестицій населення, активною суспільно-психологічною підтримкою.

*Джерела та література*

1. Роздрібна торгівля України у 2015 р. Державна служба статистики України. – Київ : Держ. служба статистики України, 2016. – 375 с.
2. Роздрібна торгівля України у 2013 році : статист. зб. / Держ. служба статистики України. – Київ : Держ. служба статистики України, 2014. – 166 с.
3. Статистичний збірник «Регіони України у 2015 році» : статист. зб. – Т.1 / Держ. служба статистики України. – Київ : Держ. служба статистики України, 2016. – 299 с.
4. Статистичний збірник «Регіони України у 2013 році» : статист. зб. – Т.1 / Держ. служба статистики України. – Київ : Держ. служба статистики України, 2014. – 300 с.

*References*

1. State Statistics Service of Ukraine (2016). *Rozdribna torhivlya Ukrayiny u 2015 rotsi [Retail of Ukraine in 2015]* (Statistical publication). Kyiv [in Ukrainian].
2. State Statistics Service of Ukraine (2014). *Rozdribna torhivlya Ukrayiny u 2013 rotsi [Retail of Ukraine in 2013]* (Statistical publication). Kyiv [in Ukrainian].
3. State Statistics Service of Ukraine (2016). *Rehiony Ukrayiny. 2015 rik [Regions of Ukraine 2015]* (Statistical publication). P. 1. Kyiv [in Ukrainian].
4. State Statistics Service of Ukraine (2014). *Rehiony Ukrayiny. 2013 rik [Regions of Ukraine 2013]* (Statistical publication). P. 1. Kyiv [in Ukrainian].

**Лариса Павлюк. Формирование финансово-ресурсного обеспечения реализации механизмов развития предпринимательства.** Целью данного исследования является научное обоснование особенностей формирования финансово-ресурсного обеспечения реализации механизмов развития предпринимательства. С учетом определенной цели в работе поставлены и решены такие задания: определены концептуальные особенности функционирования предпринимательства, показаны его место и роль в системе развития региональной экономики; установлены приоритетные направления развития внутреннего рынка региона и механизмы регуляторной политики их обеспечения. В основу методологии и теоретической основы данного исследования положены теории экономического роста, институционализма, переходных экономических систем. Рекомендации по усовершенствованию макроэкономических условий реализации механизмов развития предпринимательства могут использоваться органами центральной и региональной власти в контексте разработки и реализации стратегии социально-экономического развития регионов; в процессе реализации системы мероприятий по активизации развития предпринимательства. Комплексное сочетание и применение всех инструментов и средств формирования финансово-ресурсного обеспечения развития предприятий на внутреннем рынке призвано в надлежащей мере поддержать и стимулировать всех ее субъектов к реализации мероприятий формирования качественного и структурно-сбалансированного их развития в Закарпатской области. Научная новизна полученных результатов заключается в обосновании теоретико-методических подходов и прикладных рекомендаций относительно формирования финансово-ресурсного обеспечения реализации механизмов развития предпринимательства. Целесообразно рассматривать два сценария развития предпринимательства, в соответствии с которым может формироваться как разный состав, объемы, так и ее структура, финансово-ресурсное обеспечение. Первый – инерционный, Второй – инновационный и более перспективный, однако нуждается в комплексном подходе до формирования финансово-ресурсного обеспечения с расширенным бюджетным инвестированием, подготовкой к реализации перспективных финансово-инвестиционных проектов для бизнеса, привлечением инвестиций населения, активной общественно-психологической поддержкой.

**Ключевые слова:** предпринимательство, предприятие, внутренний рынок, регуляторная политика, развитие.

**Larysa Pavlyuk. Forming Financially Resource Providing of Realization of Mechanisms of Development of Enterprise.** The purpose of this research is a scientific ground of forming features financially resource providing of realization of mechanisms of development of enterprise. Taking into account a certain goal such tasks are in-process put and decided: certainly conceptual features of functioning of enterprise, his place and role is rotined in the system of development of regional economy; priority directions of internal market of region development and mechanisms of regulator policy of their providing are set. In basis of methodology and theoretical basis of this research the fixed theories of the economy growing, institucionalizmu, transitional economic systems. Recommendations from the improvement of macroeconomic terms of realization of mechanisms of development of enterprise can be used the organs of central and regional power in the context of development and realization of strategy of socio-economic development regions; in the process of realization of the system of measures on activation of development of enterprise. Complex combination and application of all instruments and forming facilities financially resource, providing of development of enterprises at the internal market is called in the proper measure to support and stimulate all its subjects to realization of measures of forming of their high-quality and structurally balanced development in the Zakarpattya area. The scientific novelty of the got results consists in a ground teoretiko-methodical approaches and applied recommendations in relation to forming financially resource providing of realization of mechanisms of development of enterprise. It is expedient to examine two scenarios of development enterprises, in accordance with which both different composition, volumes, and structure of it, can be formed financially resource providing. First – inertia. Second – innovative and more perspective, however needs complex approach to forming financially resource providing with the extended budgetary investing, preparation, to realization of perspective financially investment projects for business, bringing in of investments of population, active publicly psychological by support.

**Key words:** enterprise, enterprise, internal market, regulator policy, development.

Стаття надійшла до редколегії  
20.03.2017 р.